

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobkyně: **M. K.**

zastoupena Mgr. Petrem Kučerou, advokátem
sídlem Sloupská 135, Nový Bor

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/5, Praha 5

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného správního orgánu

takto:

- I. České správě sociálního zabezpečení se ukládá povinnost věcně rozhodnout o žádosti žalobkyně ze dne 17. 4. 2023 do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Petra Kučery, advokáta.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 9. 10. 2023, došlou téhož dne Krajskému soudu v Ústí nad Labem, postoupenou Městskému soudu v Praze dne 12. 12. 2023, domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného správního orgánu, neboť ke dni podání žaloby doposud nerozhodl věcně o její žádosti o přepočtení výše starobního důchodu ze dne 17. 4. 2023, v níž odkázala na dodatečně vypracovaný evidenční list důchodového pojištění za rok 2019, který k žádosti přiložila (dále též „žádost“).

II. Žaloba

2. V žalobě žalobkyně popsala e-mailovou komunikaci s žalovanou. Z ní zejména vyplynulo, že žalobkyně podanou žádostí po žalované požadovala přepočtení výše starobního důchodu, neboť jí do vyměřovacího základu nebyl započten příjem od zaměstnavatele PROMINENT CZ s. r. o. (dále též „PROMINENT CZ“ nebo „zaměstnavatel“) za rok 2019. Zápočtový list od zaměstnavatele (dále též „evidenční list důchodového pojištění“ nebo „ELDP“) k žádosti přiložila. Žalobkyně žalovanou žádala, aby jí byl proto zpětně přiznán nový (bezpochyby vyšší) přepočtený důchod a bylo jí sděleno, od jaké doby jí bude správně vypočtený důchod vyplácen.
3. K tomu jí dne 1. 8. 2023 žalovaná sdělila, že její dávkový spis byl zapůjčen k probíhajícímu soudnímu řízení, proto se nemůže žádostí zabývat, stane se tak až po skončení soudního řízení a vrácení dávkového spisu.
4. V podání ze dne 27. 8. 2023, označeném jako „*Stížnost na nečinnost správního orgánu*“, žalobkyně s tímto postupem žalované nesouhlasila a vedla žalovanou k vyřízení žádosti s tím, že nelze vyčkávat na vrácení dávkového spisu až do skončení soudního řízení, které může trvat i několik let. Měla za to, že je v silách žalované organizačně-technickými opatřeními zajistit, aby byl potřebný dávkový spis např. okopírován. Žádala, aby se žalovaná zabývala její žádostí neprodleně a bez zbytečného odkladu započala vyplácet žalobkyni správně vypočítaný a po právu jí náležející důchod. Pokud nebude o žádosti rozhodnuto do 30 dnů od podání této stížnosti, bude se ochrany proti nečinnosti domáhat u soudu.
5. V reakci na to žalovaná podáním došlým žalobkyni dne 25. 9. 2023 uvedla, že má ELDP chyby, k přepočtení důchodu tak přistoupí po doručení jeho správně vyplněné verze.
6. Proti takovému vyřízení žádosti žalobkyně brojila žalobou v nyní projednávané věci. V žalobě dále poukázala na dobu od podání žádosti a žalovanou uváděné důvody, které považovala za arogantní, nic neřešící, vyhýbající se včasnému a spravedlivému řešení věci (přepočtu důchodu), neboť není zřejmé, kdy bude správně vyhotovený ELDP vlastně doručen, bude-li vůbec doručen. Žalobkyně uvedla, že nehodlá čekat několik let, až bude věc vyřešena, ale hodlá zabránit dalšímu nekvalifikovanému postupu žalované právě podanou žalobou.
7. Žalobkyně žádala, aby soud uložil žalované povinnost věcně rozhodnout o žádosti ze dne 17. 4. 2023 do 30 dnů od právní moci rozsudku.

III. Vyjádření žalované a další podání účastníků řízení

8. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná popsala skutkový stav předcházející podání žádosti, završený rozhodnutím žalované ze dne 27. 1. 2023, č. j. X, které bylo napadeno žalobou žalobkyně u Krajského soudu v Ústí nad Labem-pobočka Liberec. Tento soud rozsudkem ze dne 24. 8. 2023, č. j. 60 Ad 4/2023-39 žalobu žalobkyně zamítl, o kasační stížnosti nebylo ke dni podání tohoto vyjádření Nejvyšším správním soudem rozhodnuto (č. j. 2 Ads 301/2023-28).
9. Žalovaná konstatovala, že žádost v nyní projednávané věci podala žalobkyně v průběhu soudního řízení. Dále žalovaná uváděla obdobně jako žalobkyně v podané žalobě, zrekapitulovala průběh správního řízení a poukázala na vady v evidenčních listech důchodového pojištění žalobkyně, které byly jejím předchozím zaměstnavatelem v průběhu správního řízení průběžně doplňovány. Sdělila, že na základě nově doložených ELDP provedla přepočet starobního důchodu žalobkyně a zhotovila nový osobní list důchodového pojištění, avšak z důvodu několika probíhajících soudních řízení a lhůt pro vyjádření a zaslání spisu žalobkyně, probíhající správní řízení nedokončila. Dle žalované budou moci být konečné ELDP za roky 2019 – 2022, jako podklad pro řádný výpočet důchodu, vyhotoveny až poté, co budou ze strany zaměstnavatele žalobkyni dopláceny veškeré úroky, na něž má žalobkyně nárok na základě rozsudku civilního soudu ve věci neplatného ukončení pracovního poměru (č. j. 15 C 32/2022-34). Žalovaná proto požádala soud o navrácení správního spisu žalobkyně v nejbližším možném termínu z důvodu probíhajícího správního řízení s tím, že spis bude následně zaslán k Nejvyššímu správnímu soudu k řízení o kasační stížnosti (poznámka soudu-viz výše).
10. V replice k vyjádření žalované žalobkyně, již v zastoupení advokátem, argumentovala obdobně jako v podané žalobě a uvedla, že je ve stále ve stejné situaci, kdy se již několik let nemůže domoci svého práva na správný - vyšší - výpočet důchodu. Žalovaná stále tvrdí a de-facto se stále vymlouvá na postup zaměstnavatele, který si neplní povinnosti dané zákonem o důchodovém pojištění. Uvedla, že je to Česká správa sociálního zabezpečení, která jediná má nástroje k tomu, aby přiměla zaměstnavatele k včasnému a řádnému plnění povinností týkající se důchodového pojištění. Nelze vázat výpočet správného důchodu na vyplacení nějakých úroků a následné čekání, než tyto úroky budou vyplaceny. Za této situace by mohla vzniknout situace, kdy zaměstnavatel nevyplatí úroky a tím zablokuje přepočet důchodu žalobkyně na dobu neurčitou, teoreticky i nekonečnou. Dle žalobkyně je úkolem žalované mimo jiné i zajištění součinnosti se zaměstnavatelem v oblasti důchodového pojištění, případně tyto povinnosti účinně a rychle vyžadovat a vymáhat. Žalobkyně naopak nemá žádné nástroje k tomu, aby přinutila svého minulého zaměstnavatele k plnění povinností z důchodového pojištění, to vše musí zajišťovat orgán důchodového pojištění - ČSSZ. V případě nečinnosti zaměstnavatele má ČSSZ možnost, i povinnost, sama nahradit činnost zaměstnavatele a provést úkony zaměstnavatele tak, aby bylo dosaženo spravedlivého uspokojení nároku zaměstnance. Nečinností žalované vzniká žalobkyni další škoda tím, že již několik let nepobírá důchod v zákonné výši a nepochybně při dalších prodlevách tolerovaných Českou správou sociálního zabezpečení hrozí promlčení jejího zákonného nároku.

IV. Posouzení Městským soudem v Praze

11. K výzvě soudu (usnesením ze dne 13. 3. 2024, č. j. 9 A 147/2023-40) žalobkyně doložila, že za účelem ochrany proti nečinnosti požádala příslušný organizačně nadřízený správní orgán o vydání opatření proti nečinnosti dle § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Následně tento žalované nadřízený správní orgán (Ministerstvo práce a sociálních věcí, dále jen „MPSV“) soudu podáním ze dne 22. 4. 2024, č. j. MPSV-2024/93802-710/1, sdělil, že vydal dne 17. 4. 2024 žalované příkaz, kterým žalované podle § 80 odst. 4 písm. a) správního řádu uložil, aby zdejší soud požádala o navrácení správního spisu žalobkyně a bezodkladně po jeho doručení vydala na základě dosud došetřených skutečností rozhodnutí ve věci přepočtu výše starobního důchodu žalobkyně na základě žádosti ze dne 17. 4. 2023. Uvedené bylo potvrzeno i samotnými účastníky řízení.
12. Po dohodě se žalovanou soud proto dne 25. 4. 2024 žalované zaslal požadovaný správní spis žalobkyně s tím, aby bylo v nejkratší době rozhodnuto a spis byl soudu vrácen, neboť je požadován Nejvyšším správním soudem k projednání výše označeného kasačního řízení. Po několika urgencích soudu žalovaná správní spis žalobkyně soudu navrátila dne 17. 5. 2024, splnění příkazu MPSV se však z obsahu spisu nepodává.
13. Za tohoto stavu soud přistoupil k posouzení důvodnosti žaloby.
14. Soud o věci jednal postupem podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci takový postup soudu akceptovali.
15. Při posouzení soud vyšel z následující právní úpravy:
16. Dle § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.
17. Dle § 5 písm. a) bod 1 zákona č. 582 /1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“) Česká správa sociálního zabezpečení rozhoduje o dávkách důchodového pojištění, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplaty těchto dávek.
18. Dle § 81 odst. 1, 2 téhož zákona řízení o přiznání dávky důchodového pojištění se zahajuje na základě písemné žádosti sepsané v listinné podobě nebo podané v elektronické podobě. Za den uplatnění nároku na dávku důchodového pojištění se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na příslušný orgán se žádostí o sepsání písemné žádosti v listinné podobě o přiznání dávky, nebo den, v němž oprávněný v elektronické aplikaci podle § 82a odst. 1 učinil první úkon směřující k podání žádosti o přiznání dávky v elektronické podobě, pokud ode dne, v němž se oprávněný poprvé obrátil na příslušný orgán s žádostí o sepsání této žádosti nebo v němž oprávněný učinil tento první úkon, do dne sepsání žádosti nebo odeslání žádosti neuplynulo více než 90 dnů a pokud způsob uplatnění nároku na dávku je shodný se způsobem uplatnění žádosti o přiznání dávky. (2) řízení o změně poskytování nebo výše již

přiznané dávky důchodového pojištění se zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední orgánem, který je příslušný k rozhodnutí o této změně, není-li stanoveno jinak.

19. Dle § 85a odst. 3 téhož zákona rozhodnutí o přiznání nebo změně poskytování nebo výše dávky důchodového pojištění je orgán sociálního zabezpečení povinen vydat nejpozději do 90 dnů ode dne zahájení řízení; ustanovení § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu tím není dotčeno.
20. Podle zjištěného skutkového stavu, jak byl účastníky tvrzen a jak jej soud ověřil z obsahu spisového materiálu, podala žalobkyně žádost dne 17. 4. 2023. Lhůta stanovená shora citovaným § 85a odst. 3 zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení marně uplynula. Z obsahu spisového materiálu je přitom zřejmé, že žalovaná o žádosti žalobkyně ke dni rozhodování soudu nerozhodla. Žalovaná nerespektovala ani příkaz ze dne 17. 4. 2024, č. j. MPSV-2024/77389-710/2, uložený jí nadřízeným správním orgánem (MPSV) rozhodnout o žádosti žalobkyně bezodkladně po doručení správního spisu žalobkyně soudem, který jí byl na soudem za tímto účelem zaslán. Správní spis žalobkyně byl soudu vrácen bez splnění této povinnosti, tedy bez rozhodnutí žalované o žádosti žalobkyně.
21. Lze tak uzavřít, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná je v řízení o žádosti žalobkyně nečinná.
22. Na základě shora uvedeného soud žalované uložil povinnost rozhodnout věcně o žádosti žalobkyně ve lhůtě 30 dnů, a nikoliv ve lhůtě 90 dnů dle § 85a odst. 3 zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, neboť přihlédl ke skutečnosti, že nadřízený správní orgán (MPSV) uložil žalované rozhodnout o žádosti žalobkyně bezodkladně po předložení správního spisu žalobkyně soudem, jak se stalo, ale rozhodnutí o žádosti nebylo žalovanou vydáno. Soud proto považuje za dostatečný časový prosto pro rozhodnutí žalované o žádosti lhůtu 30 dnů od právní moci rozsudku. Soud žalované připomíná, že měla správní spis k dispozici a mohla si z něj tak učinit kopii. Splnění povinnosti stanovené zákonem, a ostatně i opatřením proti nečinnosti nadřízeným správním orgánem (příkazem MPSV), se tak žalovaná nemůže zprostit poukazem na nutnost vrátit správní spis zdejšímu soudu, který se zavázal jej po rozhodnutí o žalobě v nyní projednávané věci postoupit k řízení o kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve věci sp. zn. 2 Ads 301/2023.

V. Závěr a náklady řízení

23. Soud proto postupoval podle ustanovení § 81 odst. 2 s.ř.s. a uložil žalované povinnost vydat rozhodnutí ve lhůtě, kterou považuje za přiměřenou s ohledem na okolnosti věci. Na žalované nyní bude, aby o žádosti rozhodla.
24. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně byla ve věci plně úspěšná, soud proto přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny náklady právního zastoupení za 2 hlavní úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, podání repliky k vyjádření žalované (§ 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, a 2× režijní paušál po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy celkem 6 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. května 2024

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu